

Statenvoorstel 48/09 A

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 20 november 2009

Statencommissie : Commissie Ruimte en Milieu, 16 oktober 2009

Onderwerp

Vaststelling Provinciaal Waterplan 2010-2015

's-Hertogenbosch

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1584548

Directie

Ecologie

Bijlage(n)

div.

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Samenvatting

Het concept Provinciaal Waterplan (PWP) ligt ter vaststelling voor. Conform de Waterwet zijn uw Staten verplicht om in dit plan onder meer de functies voor wateren en de waterhuishoudkundige doelstellingen vast te leggen. Daaronder worden ook begrepen de doelstellingen die op grond van de Kaderrichtlijn Water (KRW) moeten worden vastgelegd. In het concept PWP Noord-Brabant zijn tevens de waterdoelstellingen uit de Reconstructie- en gebiedsplannen, alsmede de doelen en acties uit het Nationaal Bestuursakkoord Water opgenomen. Het PWP is kaderstellend voor de waterbeheerplannen van de waterschappen. Het PWP heeft een looptijd van 6 jaar (2010-2015) en is daarmee conform de periodiciteit van de Kaderrichtlijn Water. Wij handhaven in het thans voorliggende concept PWP de doelstellingen zoals die in november 2008 reeds door uw Statencommissie Ruimte en Milieu zijn besproken op basis van het Ontwerp-PWP.

Ons college heeft een voorkeursscenario vastgesteld. Daarbij stellen wij voor in het licht van de te verwachten financiële verhoudingen in de komende jaren – in ieder geval de taken zoals die volgens Europese en nationale wetgeving onder de verantwoordelijkheid van de provincies vallen voor de gehele planperiode te financieren. Aangevuld met een aantal extra wensen vanuit uw Staten betreft dit een bedrag van € 75,9 miljoen.

Indien er bij integrale afweegmomenten in de komende jaren extra financiële middelen beschikbaar zijn kunnen eventueel extra activiteiten gefinancierd worden.

Dit betekent dat de doelstellingen in het waterplan die qua uitvoering onder de verantwoordelijkheid van derden vallen op dit moment niet in die mate gefinancierd worden als eerder voorgesteld en dat de afweging voor het ter

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1584548

beschikking stellen van additionele bijdragen gemaakt moeten worden op andere integrale afweegmomenten in het licht van de dan bekende financiële positie van de provincie en in relatie met andere beleidswensen. Ons college zal in overleg met de partners (Rijk en waterschappen) de realisatie van de ambities nader prioriteren.

Toelichting**1. Inleiding**

Op grond van de Waterwet dient elke Nederlandse provincie per 1 januari 2010 te beschikken over een vastgesteld Waterplan. Daartoe heeft uw Statencommissie Ruimte en Milieu op 23 november 2007 de startnotitie besproken en is op 24 oktober en 20 november 2008 in uw Statencommissie het Voorontwerp-plan besproken dat wij daarna, van 5 januari tot 15 februari 2009, ter visie hebben gelegd. Op 7 november 2008 heeft ons College een motie van het CDA overgenomen waarin wordt gevraagd nog eens serieus te kijken naar de provinciale doelen in het PWP, de andere waterpartners daarbij in te schakelen en samen met hen te kijken naar mogelijkheden van cofinanciering.

Thans bieden we uw Staten het concept van het Noord-Brabantse Waterplan ter vaststelling aan. De Nota van inspraak en reactie, met daarin een samenvatting van de tijdens de inspraak ingebrachte zienswijzen, de beantwoording en waar nodig voorstellen voor aanpassing van de plantekst en het uitvoeringsprogramma, is bijgevoegd.

In dit statenvoorstel wordt nader ingegaan op drie aspecten van het provinciaal Waterplan, te weten:

- Paragraaf 2. De wettelijke kaders voor de provincie en de landelijke en regionale afspraken/kaders op het vlak van de waterhuishouding;
- Paragraaf 3. De voorgestelde beleidsaanpassingen ten opzichte van de Ontwerp-tekst die ter visie heeft gelegen;
- Paragraaf 4. De financiële aspecten van het plan, inclusief een voorstel voor de dekking van de kosten. Dit ter afweging bij de begrotingsbehandeling op 20 november 2009.

In nauwe samenhang met het voorliggende voorstel over het Provinciale Waterplan, worden uw Staten tevens twee andere voorstellen ter vaststelling voorgelegd. Het betreft enerzijds een herziening van de Verordening water Noord-Brabant (statenvoorstel 49/09) en waterverordening waterschap Rivierenland (statenvoorstel 25/09) en anderzijds de Verordening grondwaterheffing Noord-Brabant (statenvoorstel 50/09).

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1584548

Tevens vindt aanpassing van de Provinciale Milieuverordening plaats aan het Provinciale Waterplan; deze aanpassing wordt uw Staten ter besluitvorming voorgelegd op 11 december 2009.

2. De wettelijke kaders voor de provincie en de landelijke en regionale afspraken/kaders op het vlak van de waterhuishouding

Het Provinciale Waterplan kent een aantal wettelijke kaders die de basis vormen voor een deel van het beleid en de activiteiten en maatregelen in het bij het PWP behorende Uitvoeringsprogramma. Daarnaast bestaat een aantal landelijke en regionale afspraken en overeenkomsten waarbij de provincie zich (al dan niet via het IPO) heeft verplicht tot acties of participatie in processen. Voor de uitvoering van het PWP zijn de hierna volgende kaders het meest bepalend.

Wettelijke kaders

De Waterwet die naar verwachting 22 december 2009 in werking treedt, implementeert de verplichtingen uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR) en de Zwemwaterrichtlijn. De Waterwet is nader uitgewerkt in het Waterbesluit (een Amvb). Ten aanzien van de provinciale taken is in de Waterwet (artikel 4.4) opgenomen dat provincies een waterplan dienen vast te stellen, waarin de hoofdlijnen van het beleid worden vastgelegd. Tot de hoofdlijnen die opgenomen moeten worden in het waterplan behoren in ieder geval het vastleggen van functies (bijvoorbeeld de functie 'zwemwater'), het aanwijzen van grond- en oppervlaktewaterlichamen, het vastleggen van de daarvoor geldende doelstellingen en de maatregelen (KRW) alsmede het maken van overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten (ROR). Daarnaast regelt de Waterwet de provinciale bevoegdheid voor vergunningverlening voor de 3 categorieën grondwateronttrekkingen (artikel 6.4 Waterwet), de provinciale taken bij hoogwaterbescherming (zie bijvoorbeeld artikel 3.9: provincie heeft het toezicht op alle primaire waterkeringen) en geeft de Waterwet aan de provincies opdrachten tot normstelling (bijvoorbeeld op het gebied van waterkeringen en wateroverlast, zie artikelen 2.4, 2.5 en 2.8 Waterwet).

De provinciale taken op het gebied van monitoring volgen uit de verantwoordelijkheid voor het strategisch en (deels) operationeel grondwaterbeheer, inclusief de grondwaterkwaliteit.

De Deltawet, die naar verwachting eind 2009 in werking treedt, regelt de aanpak van de waterveiligheid en zoetwatervoorziening. In lijn van het advies van de Deltacommissie (commissie-Veerman) zal een gebiedsuitwerking door de regio dienen plaats te vinden. De organisatie vanuit de Deltawet is mede

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1584548

bedoeld voor de regionale implementatie van de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR). De Deltawet kent een gebiedsgerichte uitwerking, waarbij een grote inzet van de provincies en andere regionale instanties wordt verwacht.

Voor Noord-Brabant geldt participatie in drie gebiedsgerichte uitwerkingen: de Zuidwestelijke Delta, het rivierengebied (Maas) en de hoge zandgronden (deze laatste in combinatie met de thematische uitwerking voor zoetwatervoorziening).

De Wet milieubeheer (Wm) vormt de wettelijke basis voor de bescherming van grondwater voor menselijke consumptie (de Wm geeft de provincie opdracht voor grondwaterbescherming via de Provinciale Milieuverordening) en regelt de provinciale rol bij gemeentelijke rioleringsplannen.

Aanvullend op deze wetten is nog een aantal andere wetten van belang voor de provinciale rol in het waterbeheer, zoals de Waterschapswet die o.a. de toezichtsrol van provincie richting waterschappen vormgeeft, de Wet ruimtelijke ordening omdat het Provinciaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie heeft en de Natuurbeschermingswet voor de Natura2000-gebieden.

Landelijke kaders en overeenkomsten

Het Klimaat- energieakkoord tussen Rijk en provincies (2009) (Rijk, IPO) beschrijft de samenwerking tussen Rijk en provincies om de nationale klimaatambities te realiseren. Adaptatie aan klimaatverandering is een van de thema's hierin. Voor de provincies is in dit akkoord zowel een regierol als initiërende, stimulerende en faciliterende rol opgenomen.

In het Nationaal Bestuursakkoord Water-actueel (2008) (Rijk, IPO, Unie van Waterschappen, VNG) leggen de overheden vast op welke wijze, met welke middelen en met welke planning zij gezamenlijk de wateropgave voor Nederland willen aanpakken. Het akkoord benadrukt de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het op orde krijgen en houden van het watersysteem. Belangrijke thema's voor Noord-Brabant in het NBW zijn de landelijke lijn voor de verdrogingsaanpak en de regionale waterberging.

Het Bestuursakkoord Waterketen (2007) (Rijk, IPO, Unie van Waterschappen, VNG, VEWIN) heeft als doel de transparantie en doelmatigheid van de keten van gebruik, afvoer en zuivering van water te verbeteren. De lastenstijging voor de burger door noodzakelijke investeringen in de waterketen wordt zo beperkt. Samenwerking tussen de verschillende partijen krijgt hierbij een impuls. De provincies hebben hierbij een stimulerende en faciliterende rol.

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1584548

Het Nationaal waterplan (2009) beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid en is kaderstellend voor het Provinciaal Waterplan. In het NWP zijn acties beschreven voor andere partijen, waaronder de provincies.

Regionale kaders en overeenkomsten

De Reconstructie- en gebiedsplannen (2005) vormen een belangrijke basis voor de uitvoering van het provinciale waterbeleid. In deze plannen zijn opgaven opgenomen voor 5 belangrijke waterthema's: Veiligheid, regionale waterberging, beek- en kreekherstel, verdrogingsbestrijding (met name met betrekking tot de natte natuurgebieden) en waterkwaliteit.

In de 2e Bestuursovereenkomst met de Brabantse waterschappen (2008) zijn afspraken opgenomen over een provinciale bijdrage in de kosten van overeengekomen maatregelen in de reconstructieplannen. Dit geldt is bedoeld als aanvulling op de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen vanuit het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). Het gaat om verdrogingsbestrijding, beek- en kreekherstel, aanleg van vispassages, waterberging, waterkwaliteit en Ecologische verbindingzones. Het merendeel van deze prestaties draagt bij aan het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water.

Het verschijnsel wijst is een unieke combinatie van hydrologische, aardkundige, landschappelijke en ecologische verschijnselen langs de breuken die de Peelhorst flankeren. In een Intentieverklaring wijst (2007) tussen de provincie, betrokken gemeenten, waterschap Aa en Maas, belangenorganisaties en terreinbeherende instanties zijn vijf wijstgebieden aangewezen die zo goed mogelijk zullen worden hersteld. De provincie vervult hierbij een stimulerende rol.

3. De voorgestelde beleidsaanpassingen

Het nu voorliggende concept-PWP is aangepast naar aanleiding van de inspraak, de afstemming met de waterschappen (o.a. naar aanleiding van inspraak op de waterbeheerplannen), de afstemming met het Rijk (o.a. naar aanleiding van inspraak op het Nationaal Waterplan, het Rijkswaterbeheerplan en de KRW-stroomgebiedsbeheerplannen), de afstemming met de voorontwerp-structuurvisie ruimte en ambtshalve correctieve aanpassingen. Veel van deze aanpassingen zijn verduidelijkend van aard en leiden niet tot beleidsmatige wijzigingen van het plan. Wij bieden uw Staten ter besluitvorming een opgeschoonde versie van het PWP aan. Een versie van het PWP waarin alle doorgevoerde aanpassingen zijn gemarkeerd als verwijderde

en toegevoegde tekst, wordt op de fractiekamers ter visie gelegd.

Alvorens in te gaan op de belangrijkste wijzigingen, wordt hier kort gewezen op twee typen van reacties die betrekking hebben enkele algemene uitgangspunten van het plan:

- Sommige reacties geven aan dat het plan zich te eenzijdig richt op het waterbeleid. Men had liever een economisch georiënteerd plan willen zien of een integraal omgevingsplan.
- Andere reacties hebben betrekking op het algemene ambitieniveau dat als te hoog of juist te laag wordt ervaren.

Deze reacties hebben niet geleid tot inhoudelijke aanpassingen van de plantekst omdat in uw Statencommissie Ruimte en Milieu hierover al eerder standpunten zijn ingenomen. Door middel van de Telos-benadering zijn de relaties met andere beleidsvelden in het plan aangegeven (hoofdstukken 4 en 6), maar conform de in 2006 door uw Staten verstrekte opdracht betreft het plan een op water georiënteerd plan dat primair moet voldoen aan de vereisten van de Waterwet en de Kaderrichtlijn Water. Over de economische implicaties van ons plan hebben wij SER Brabant om advies gevraagd. Zodra dit binnen is zullen wij u hierover zo spoedig mogelijk berichten. Ten aanzien van de ambities is in november 2008 door uw Statencommissie aangegeven vast te willen houden aan het in de Startnotitie voor het Provinciaal Waterplan (november 2007) gekozen ambitieniveau.

Ten opzichte van het ontwerp-plan worden de volgende aanpassingen voorgesteld die een beleidswijziging inhouden.

Hoofdstuk 6. Doelstellingen en functies (inclusief bijlage 5)

- *Verandering status voor het Merkske*

Reden planaanpassing: inspraak en overleg met waterschap Brabantse Delta

Bij twee eerdere discussies (november 2007 en oktober-november 2008) heeft de Statencommissie RM aangegeven om voor de komende planperiode vast te willen houden aan de status 'sterk veranderd' voor alle Brabantse waterlichamen, inclusief de bijbehorende doelstelling 'Goed Ecologisch Potentieel'.

Bij brief van 8 juni j.l. heeft echter het bestuur van waterschap Brabantse Delta aan GS voorgesteld om in het PWP de Kaderrichtlijn Water-status van het Merkske (een zijbeek van de Mark, op de grens met België ten zuiden van Breda) te veranderen van 'sterk veranderd' in 'natuurlijk'. De reden hiervoor is afstemming met Vlaanderen. Het Merkske vormt over een afstand van ca. 4 km de formele landsgrens tussen Nederland en België (rechteroever België, linkeroever Nederland). In het Vlaamse Stroomgebiedbeheerplan (SGBP) voor de Maas is aan dit Merkske-traject de status 'natuurlijk' toegekend en in het Nederlandse SGBP aan precies

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1584548

het zelfde beektraject de status 'sterk veranderd'. De dubbele status van het Merkske kan tot vragen leiden bij de EU.

Voorgesteld wordt om het verzoek te honoreren, de status 'natuurlijk' toe te kennen aan het Merkske en de beek te benoemen als pilot-project om ervaring op te doen met de status 'natuurlijk'. Op deze wijze kan in de komende planperiode proefondervindelijk worden vastgesteld welke consequenties de status 'natuurlijk' heeft met het oog op de waterplannen in de volgende planperiode (2016-2021).

Financiële consequenties: geen, de uitvoering van het pilot-project is een verantwoordelijkheid van het waterschap

Beleidsmatige consequenties: De toekenning status 'natuurlijk' loopt vooruit op de afweging die voor waterlichamen in de waterplannen voor de volgende planperiode moet worden gemaakt

- **Waterkwaliteitsdoelstellingen voor oppervlaktewateren buiten de KRW-waterlichamen**

Reden planaanpassing: inspraak, overleg met waterschappen en verzoek van het Rijk.

In het ontwerp-PWP was opgenomen dat normen voor oppervlaktewaterkwaliteit alleen betrekking hebben op de grotere wateren die zijn aangeduid als KRW-waterlichamen. Voor de overige oppervlaktewateren waren geen normen opgenomen, maar als uitgangspunt werd genoemd dat de waterkwaliteit in deze wateren in beginsel niet mag verslechteren en dient bij te dragen aan het behalen van de doelstellingen in de waterlichamen. Dit in navolging van het Rijk die geen algemene waterkwaliteitsnormen in het ontwerp-Nationaal Waterplan had opgenomen.

Naar aanleiding van inspraakreacties door de waterschappen, die aangaven problemen te verwachten met de vergunningverlening voor de niet-waterlichamen, heeft het Rijk de provincies gevraagd te voorzien in een oplossing.

Om deze reden wordt voorgesteld om in het PWP op te nemen dat voor alle oppervlaktewateren binnen een bepaald watersysteem wordt gestreefd naar de waterkwaliteit die geldt voor de waterlichamen binnen datzelfde watersysteem.

Financiële consequenties: geen

Beleidsmatige consequenties: De provincie legt vast hoe om te gaan met waterkwaliteitsdoelstellingen; dit kan aanleiding zijn voor maatschappelijke discussie

- **Inrichting stedelijke wateren**

Reden planaanpassing: inspraak

In het ontwerp-PWP waren in hoofdstuk 6 slechts zeer algemene doelen opgenomen voor water in bebouwd gebied, terwijl in hoofdstuk 7 nadrukkelijk aan partijen wordt verzocht rekening te houden met

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1584548

verschillende maatschappelijke aspecten zoals de belevingswaarde van water.

Om deze reden wordt voorgesteld aan paragraaf 6.4.8 als doelstelling toe te voegen dat synergie wordt bereikt tussen waterkwaliteit, kwantiteit, beleving, klimaat en duurzaamheid.

Financiële consequenties: geen

Beleidsmatige consequenties: De doelstellingen voor water in bebouwd gebied worden verduidelijkt

Hoofdstuk 11. Gebruik van grondwatervoorraden

- *Mogelijkheid voor het verdiepen van grondwaterwinningen voor menselijke consumptie onder voorwaarden*

Reden planaanpassing: inspraak

De basisstrategie voor grondwater in het ontwerp-PWP (par. 11.2) sloot uit dat verplaatsing naar diepere watervoerende lagen zou mogen plaatsvinden van winningen voor menselijke consumptie die thans water winnen in ondiepe pakketten. Inspraakreacties geven aan dat dit in sommige gevallen problemen kan opleveren voor de betreffende onttrekkingen.

Voorgesteld wordt om in de plantekst op te nemen dat verdieping van winningen voor menselijke consumptie afweegbaar is indien een optredende bodemverontreiniging, strijdigheid met KRW-doelstellingen of het niet halen van Natura 2000-doelen de continuïteit van de ondiepe winning in gevaar brengt.

Financiële consequenties: geen

Beleidsmatige consequenties: het afweegbaar maken van verdieping van grondwaterwinningen leidt tot grotere flexibiliteit, maar kan ook leiden tot toename van de verdroging in de provincie

- *Energieopslag in boringsvrije zones*

Reden planaanpassing: inspraak

In het ontwerp-PWP (par. 11.7) was opgenomen dat het toepassen van systemen voor koude-en warmteopslag (KWO) niet is toegestaan in boringsvrije zones. Inspraakreacties achten dit een te grote beperking, aangezien ondiepe installaties voor KWO, gelegen bóven de afsluitende kleilaag, geen bedreiging vormen voor de grondwateronttrekkingen onder de afsluitende kleilagen in boringsvrije zones. Om deze reden wordt voorgesteld om in de tekst op te nemen dat bodemenergiesystemen zijn toegestaan in boringsvrije zones mits de afsluitende kleilaag niet wordt doorboord en de boring nooit dieper dan 80 m mag plaatsvinden, ook bij kleilagen dieper dan 80 m.

Financiële consequenties: geen

Beleidsmatige consequenties: Er is sprake van een gedeeltelijke verruiming van

toepassingsmogelijkheden van bodemenergiesystemen die leidt tot grotere flexibiliteit

Hoofdstuk 12. PWP als structuurvisie

- *Aanpassing van hoofdstuk 12 aan de voorontwerp-structuurvisie ruimte*

Reden planaanpassing: interne afstemming met structuurvisie ruimte

In het ontwerp-PWP was opgenomen dat, aansluitend op de Interimstructuurvisie, voor een aantal onderwerpen ruimtelijke bescherming via de in voorbereiding zijnde Verordening ruimte zal worden opgenomen.

Inmiddels ligt fase 1 van de ontwerp-Verordening ruimte ter inzage, waarin voor water de onderdelen ‘natte natuurplek plus attentiegebieden’ (als onderdeel van de EHS) en ‘waterberging’ zijn opgenomen. Voorzien was dat ook ‘hoogwaterbescherming’ deel zou uitmaken van fase 1 van de Verordening ruimte. Onder andere vanwege onduidelijkheden over de strekking van het ontwerp-Nationaal Waterplan en de ontwerp-Amvb-ruimte heeft dit echter niet plaatsgevonden. In de voorontwerp-Structuurvisie is de hoogwaterbescherming niet als onderwerp opgenomen. In het verlengde van de provinciale rol in het kader van toezicht op de waterkeringen en bij rampenbestrijding, is hoogwaterbescherming echter een provinciale verantwoordelijkheid. Voorgesteld wordt daarom om in PWP-hoofdstuk 12, aanvullend op de voorontwerp-Structuurvisie, het ruimtelijk beleid t.a.v. hoogwaterbescherming uit te breiden met het voornemen om via het instrument van de Verordening Ruimte regels te stellen over ruimte voor primaire waterkeringen (inclusief toekomstige verbeteringen) en de aansluiting op hoge gronden, alsmede voorwaarden te stellen aan buitendijks bouwen.

Financiële consequenties: geen

Beleidsmatige consequenties: Het Wro-instrumentarium zal (via de Verordening ruimte) worden ingezet voor waterbeleid

Hoofdstuk 16. Operationeel grondwaterbeheer

- *Invoering heffingvrije voet voor de grondwaterheffing*

Reden planaanpassing: inspraak

De huidige inkomsten uit de grondwaterheffing bedragen ca. € 5 miljoen/jaar. Hiervan is op dit moment bijna € 1 miljoen bestemd voor vaste lasten (apparaatskosten, registratie, beheer register etc.). De overige inkomsten (ca. € 4 miljoen/jaar) zijn opgenomen ter dekking van de begroting van het PWP. Het betreft dus voor de hele planperiode een bijdrage uit de grondwaterheffing van $6 \times € 4 \text{ miljoen} = € 24 \text{ miljoen}$ (zie de financiële aspecten van het PWP in deze notitie, tabel 2).

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1584548

Inspiraakreacties pleiten voor vermindering of afschaffing van de grondwaterheffing.

Met de invoering van de Waterwet (begin 2010) worden de onttrekkingen voor beregening, bronbemaling en kleine industrieën onder de bevoegdheid van de waterschappen gebracht. Het gaat hierbij om ca. 8.000 registratieplichtige inrichtingen. De uitvoering van de grondwaterheffing is echter volledig opgedragen aan de provincie. Door de specifieke eisen die aan de invordering van een heffing gesteld worden (het betreft nl. een belasting), is een vorm van dubbele registratie niet te voorkomen. De provinciale inspanning zal nog worden vergroot door het grote aantal bronbemalingen die niet vergunningplichtig zijn, maar die wel onder de meldingsplicht vallen. Bij voortzetting van de grondwaterheffing voor alle onttrekkingen (incl. de meldingsplichtige), zal voor de provincie derhalve een toename van de administratieve lasten optreden.

Op grond van het bovenstaande wordt voorgesteld om alleen de grondwateronttrekkingen groter dan 150.000 m³ per jaar, waarbij tevens het onttrokken water een gebruiksdoel heeft, onder de heffing te brengen. Van de ca. 8.000 inrichtingen blijven er dan ca. 80 over die heffing betalen. Door deze inperking van heffingsplichtigen verminderen de inkomsten van € 5 miljoen naar ca. € 4.04 miljoen per jaar. Tegelijkertijd vindt een besparing plaats in de vaste lasten bij de provincie, als gevolg van de overdracht van grondwaterbeheertaken naar de waterschappen. Indien in de nieuwe situatie alleen registratie van de ca. 80 resterende heffingsplichtigen nodig is (zie boven), verminderen de provinciale lasten nog verder en ontstaat per saldo slechts een gering tekort in de financiering van de uitvoering van het PWP (ca. 0,16 miljoen per jaar). Dit tekort kan ten laste worden gebracht van de bestaande Voorziening grondwaterheffing. De invoering van een heffingsvrije voet, zoals boven beschreven, heeft daarmee dus geen gevolgen voor de financiering van activiteiten en maatregelen in het Uitvoeringsprogramma bij het PWP voor projecten die vallen binnen de wettelijke bestedingsmogelijkheden van de grondwaterheffing. De beschikbare middelen voor stimulering wijzigen niet. Een mogelijk nadeel van de heffingsvrije voet is dat bij grondwateronttrekkingen voor beregening een stimulans wegvalt voor enerzijds zorgvuldig registreren van gebruik (wenselijk in verband met het zicht op ons beleidsdoel van maximaal 40 mln m³ per jaar op provinciale schaal) en anderzijds het op individueel bedrijfsniveau zuinig omgaan met beregening. Dit laatste wordt momenteel gestimuleerd d.m.v. restitutie van de heffing aan deelnemers van het project “Beregenen op Maat”. We zullen in overleg met waterschappen en ZLTO bezien op welke wijze deze nadelen kunnen worden ondervangen en de animo voor “Beregenen op Maat” kan worden gestimuleerd. We hebben om die reden het project

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1584548

“Beregenen op maat” opgenomen in het Uitvoeringsprogramma van het PWP.

Voorgesteld wordt in paragraaf 16.10 van het PWP op nemen dat de heffing niet van toepassing is op onttrekkingen voor het reguleren van de grondwaterstand en dat per inrichting een heffingvrije voet van 150.000 m³ zal worden gehanteerd. In het Uitvoeringsprogramma, paragraaf 10.2, wordt het project “Beregenen op Maat” toegevoegd. De betreffende post is opgenomen binnen het bedrag voor het thema ‘Voldoende water voor de landbouw en andere economische belangen’ in kolom D van tabel 1.

Financiële consequenties: zie hierboven; er ontstaat een gering tekort in de PWP-begroting dat ten laste kan worden gebracht van de Voorziening grondwaterheffing.

Beleidsmatige consequenties: Het zal nodig zijn om de registratie van beregening blijvend te stimuleren teneinde het bestaande beleid om zuinig om te gaan met water voor beregening te kunnen voortzetten

4. De financiële aspecten van het plan

De toelichting op de financiële aspecten van het Waterplan is gesplitst in:

4.1. Toelichting op de kosten van het plan

4.2 Toelichting op de dekking van de kosten van het plan

4.3. Toelichting op het voorstel voor de financiering van het plan

4.1. Toelichting op de kosten van het plan (zie ook tabel 1 en 3) en ontwikkeling voorkeursscenario GS

Tabel 1 (bijlage) geeft een overzicht van de provinciale kosten van het waterbeleid. De inhoudelijke thema's en subthema's (de eerste en tweede kolom in tabel 1) volgen qua nummering en benaming de structuur van het PWP. In het concept-Uitvoeringsprogramma is een korte toelichting per thema opgenomen, waarnaar korthedshalve wordt verwezen. In tabel 1 staan op de horizontale as de kosten die zijn gegroepeerd op basis van verantwoordelijkheden en de 'hardheid' van eerder gemaakte afspraken. Grofweg gesproken neemt de provinciale verantwoordelijkheid op basis van eigen taken of reeds gemaakte afspraken af van links naar rechts in de tabel. De kolommen A t/m D, vormen samen het voorgestelde voorkeursscenario, zoals nader wordt toegelicht in paragraaf 4.3. De bedragen in tabel 1 zijn gelijk aan de PWP-begroting die in oktober en november 2008 is besproken met uw Statencommissie Ruimte en Milieu, met uitzondering van enkele nieuwe toevoegingen op basis van de inspraak en enkele andere argumenten, zie de Toelichting bij tabel 1 (bijlage).

De kosten die in het Uitvoeringsprogramma bij het PWP zijn opgenomen,

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1584548

hebben uitsluitend betrekking op het provinciale aandeel in de kosten voor de uitvoering van het provinciaal waterbeleid. Daaronder zijn met name begrepen de extra maatregelen die nodig zijn voor de provinciale waterdoelen die zijn opgenomen in/bijdragen aan de reconstructie, inclusief het bestendigen van het beleid van het vorige waterhuishoudingsplan. Onderstaande tabel geeft aan om welke bedragen het gaat en welke bedragen in samenhang daarmee van andere partijen worden verwacht via co-financiering. In totaal kan het PWP dus circa € 320 miljoen aan investeringen voor de provinciale doelen genereren.

Tabel. Kosten PWP en co-financiering door derden (Ambitie ontwerp PWP, conform tabel 1, kolom A t/m E).

Instantie	Provinciale verplichtingen (Kolom A1-A3)	Stimulering 2010-2013 (conform vastgelegde overeenkomsten) (kolom B-C)	Stimulering overige projecten, voorkeurs-scenario (kolom D)	Stimulering overige projecten, buiten voorkeur-scenario (kolom E)	Totaal
Rijk (ILG)	-	€ 36,0	-	-	€ 36,0
Provincie (dit plan)	€ 32,8	€ 71,6	€ 11,6	€ 36,3	€ 152,3
Waterschappen	-	€ 71,6	€ 5,4	€ 30,9	€ 107,9
Overige partijen	-	€ 10,0*	€ 10,2*	€ 5,6*	€ 25,8*
Totaal	€ 32,8	€ 189,2	€ 27,2	€ 72,8	€ 322,0

* Hier is gerekend met maximaal 50% subsidie door de provincie; in werkelijkheid zal de eigen bijdrage door derden veel meer zijn dan 50%.

In de Toelichting bij tabel 1 (bijlage) wordt elk van de kolommen A t/m F kort toegelicht.

Samenvattend:

- De posten in de kolommen A t/m D zijn het gevolg van taken die de provincie verplicht financiert óf ze zijn in hoge mate ondersteunend aan doelstellingen die in het PWP zijn opgenomen;
- De posten in kolom A1 t/m A3 betreffen de eigen provinciale taken. Daarvan betreft A1 wettelijk verplichte taken (totaal geraamd op 13,5 mln) en betreffen A2 en A3 autonome provinciale taken (A2 raming 13,9 mln; A3 raming 5,3 mln);
- De posten in kolom B, C, D, E betreffen provinciale stimuleringsbijdragen (totaal ca. 119,5 mln) voor maatregelen waarvoor de verantwoordelijkheid bij andere instanties is gelegen. Het provinciale aandeel in deze kosten bedraagt in beginsel nooit meer dan 50% (zie het

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1584548

- Uitvoeringsprogramma);
- De posten in kolom F betreffen wensen van de waterschappen (totaal 42 mln) die niet waren opgenomen in het ontwerp PWP-uitvoeringsprogramma.

Ontwikkeling voorkeursscenario GS

We stellen voor om als voorkeursscenario te kiezen voor de uitvoering van kolommen A t/m D.

De kolommen E en F zijn om de volgende redenen niet tot het voorkeursscenario gerekend:

- In kolom E is een bedrag van € 24 miljoen opgenomen, bedoeld om de lopende 2^e bestuursovereenkomst met de waterschappen te verlengen tot 2014 en 2015. Door middel van een asterisk is in kolom E aangegeven welke bedragen behoren tot deze € 24 miljoen. Wij zijn van mening dat in de volgende bestuursperiode voldoende tijd beschikbaar is om op basis van een evaluatie over de periode tot en met 2013 een goed onderbouwd besluit te nemen over de voortzetting van de 2^e bestuursovereenkomst zonder de continuïteit van de uitvoering in gevaar te brengen.
- Ook voor het bedrag van € 2,4 miljoen voor de provinciale regierol zal in 2011 beter zicht bestaan. Dit bedrag is bedoeld voor de procesmatige ondersteuning van de implementatie van de Deltawet en de Europese richtlijnen (KRW, ROR) in de komende jaren. Zodra beter zicht bestaat over de feitelijk hiervoor benodigde bedragen, zullen wij een besluit hierover voorleggen aan uw Staten via de begroting in de van toepassing zijnde jaren.
- De overige bedragen in de kolommen E en alle claims in kolom F beschouwen wij als de reguliere uitvoering van maatregelen door de verantwoordelijke instanties voor doelstellingen waarvoor in het PWP geen bijzonder beleid is opgenomen.

4.2. Toelichting op de dekking (zie ook tabel 2)

Tabel 2 geeft een overzicht van de benodigde dekking voor de kosten, met bijbehorende toelichting. In tabel 2 is het voorkeursscenario grijs gearceerd.

4.3. Toelichting op het voorstel voor de financiering van het plan

Voorgesteld wordt in te stemmen met het ambitieniveau dat behoort bij het scenario A t/m D in tabel 1 (voorkeursscenario GS). De beoogde provinciale bijdrage was 116 mln. Nu wij een beperkter financieel kader beschikbaar hebben dan eerder was voorzien en geen besluiten willen nemen die voor de volgende bestuursperiode tot onomkeerbare beslissingen leiden, stellen wij voor binnen het thans beschikbaar bedrag van € 75,9 miljoen tot nadere afspraken te

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1584548

komen met de overige partners.

Wij achten het verantwoord om voor dit scenario te kiezen om de hiernavolgende redenen:

- De wettelijke verplichtingen (de rode kolom A1 raming 13,5 mln) voor de volledige looptijd van het plan kunnen we hiermee volledig dekken;
- De autonome verplichtingen (de oranje kolom A2 raming 13,9 mln) voor de volledige looptijd van het plan volledig afdekken indien ook het Rijk haar afspraken volledig nakomt;
- De autonome wensen en verplichtingen die kunnen worden gefinancierd uit de grondwaterheffing (een provinciale doelheffing; voor de gehele planperiode totaal 24,7 mln) gedurende de volledige looptijd van het plan afdekken;
- De overige posten in het kader van de rolopvatting van de provincie en de stimulerende rol van de provincie zullen worden getemporeerd en/of versoberd.

Het thans beschikbaar stellen van additionele middelen achten wij om de volgende reden niet aangewezen:

- alle wettelijke verplichtingen zijn afgedekt;
- de miljoenennota van het rijk maakt duidelijk dat we ook als provincie in een zwaar weer scenario terecht komen. Het is dan geen wijs financieel beleid om als krimp verwacht wordt additionele verplichtingen die de beschikbare middelen overstijgen thans hard en onomkeerbaar aan te gaan.

Bovenstaande betekent dat de ambities in het waterplan weliswaar overeind blijven, maar dat wij vooralsnog uitgaan van een beschikbaar budget van 75,9 mln waarbij wij in overleg met onze partners onderdelen van dit plan zullen temporiseren en/of versoberen

Onzekerheid bestaat nog over een eventuele herziening van de ILG-afspraken. Mocht het Rijk minder middelen beschikbaar stellen voor cofinanciering van ILG-doelen, dan kan dit eveneens leiden tot een neerwaartse bijstelling van de benodigde provinciale gelden.

Financiering van het voorkeursscenario

Gelet op deze onzekerheden met betrekking tot de financiële positie van de provincie, stellen wij uw Staten voor de middelen die thans beschikbaar zijn voor de financiering te gebruiken. Het betreft een bedrag van € 75.896.000 (afgerond € 75,9 miljoen) in de huidige bestuursperiode.

5. Europa paragraaf

Het Provinciaal Waterplan levert belangrijke input voor de Stroomgebiedbeheerplannen voor Maas, Schelde en Rijn, die uiterlijk op 22

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1584548

december 2009 moeten zijn vastgesteld door de Staatssecretaris van Verkeer & Waterstaat als verplichting op grond van de Europese Kaderrichtlijn Water. Tevens vormt het PWP mede de basis voor de implementatie van de Europese verplichtingen voor waterafhankelijke Natura2000-gebieden en voor de Europese Zwemwaterrichtlijn.

6. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten conform bijgaand ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de secretaris

mw. J.R.H. Maij-Weggen

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: A.W.M. Mol toestel (073) 680 80 86

Bijgevoegd treft u de volgende bijlagen aan:

1. Tabel 1 bij statenvoorstel (kosten van het PWP)
2. Toelichting op tabel 1
3. Tabel 2 bij statenvoorstel (financiële dekking PWP)
4. Concept Provinciaal Waterplan (PWP) (Plantekst incl. bijl. 1 t/m 3)
- 4a. Plantekst met zichtbaar de wijzigingen ten opzichte van het ontwerp. (alleen digitaal beschikbaar)
5. Bijlage 4 bij PWP (Uitvoeringsprogramma)
- 5a. Bijlage 4 bij PWP (Uitvoeringsprogramma) met zichtbaar de wijzigingen ten opzichte van het ontwerp. (alleen digitaal beschikbaar)
6. Bijlage 5 bij PWP (Kaderrichtlijn Water doelstellingen) (alleen digitaal beschikbaar)
- 6a. Bijlage 5 bij PWP met zichtbaar de wijzigingen ten opzichte van het ontwerp. (alleen digitaal beschikbaar)
7. Bijlage 6 bij PWP (PlanMER rapport) (alleen digitaal beschikbaar)
8. Plankaart 1 bij PWP. (alleen digitaal beschikbaar)
9. Plankaart 2 bij PWP. (alleen digitaal beschikbaar)
10. Nota van inspraak en reactie, plus tabel insprekers bij PWP
11. Advies POC
12. Advies SER-Brabant (rapport digitaal beschikbaar)
13. Reactie van GS op het SER-advies
14. Reactie Noord-Brabantse Waterschapsbond
15. Reactie van GS op reactie van Noord-Brabantse Waterschapsbond

De bijlagen 4a, 5a, 6, 6a, 7, 8 en 9 zijn alleen digitaal beschikbaar en worden fysiek ter inzake gelegd op de fractiekamers.

Ontwerp-besluit 48/09 B

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 20 november 2009

Statencommissie : Commissie Ruimte en Milieu, 16 oktober 2009

Onderwerp

Vaststelling Provinciaal Waterplan 2010-2015

's-Hertogenbosch

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1584548

Directie

Ecologie

Bijlage(n)

div.

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- Gelet op de Waterwet;
- gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten, d.d. 15 september 2009;
- gelezen het advies van de Provinciale Omgevingscommissie van 1 oktober;
- gelezen het advies van de Statencommissie voor Ruimte en Milieu van 16 oktober 2009;

besluiten:

1. Het Provinciaal Waterplan 2010-2015, inclusief beide plankaarten en alle bijlagen, langs elektronische weg vast te leggen en in die vorm vast te stellen.
2. Het Provinciaal Waterplan 2010-2015, inclusief beide plankaarten en alle bijlagen, door middel van een volledige verbeelding op papier vast te stellen overeenkomstig de onder 1) vastgestelde vorm.
3. Ten behoeve van de financiering van deze ambitie wordt voorgesteld de middelen die thans beschikbaar zijn te gebruiken, te weten een bedrag van € 75,9 miljoen. Hiervan is € 62,6 miljoen reeds gealloceerd. Aanvullend wordt voorgesteld een bedrag van € 13,3 miljoen beschikbaar te stellen, waarvan € 7,2 miljoen uit de algemene middelen conform het besluit over de Voorjaarsnota 2009, alsmede € 5,4 miljoen uit de herprioritering van middelen bij de directie Ecologie en € 0,7 miljoen uit de Voorziening grondwaterheffing.

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1584548

4. De financiën zullen primair worden ingezet voor wettelijke taken, landelijke afspraken en de taken die uit de grondwaterheffing kunnen worden gefinancierd. De overige posten in het kader van de rolopvatting van de provincie en de stimulerende rol van de provincie zullen worden getemporiseerd en/of versoberd.

's-Hertogenbosch, 20 november 2009
Provinciale Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de griffier